

Neky Di'ibu Paablu Tyuknigajxtu Ja Éfesu Ja'ayuty

1 Uj Paablu, mat ja'agyujxm ja Diosu tsojkan xy'apostalu'atyus ja Jesukristu, ja'a njunaq'anam kots tu xykyéxyus. Nduknigajxtuptsu tyadu neky ja Diosu jya'ayuty di'ibáty naymyujkudup maq Éfesu kajpn es di'ibátyu Dios myuduundup oy es ti'igyu'u'yittu mat ja Jesukristu.

2 Wa'anu nDios Teety'ajtum esu Nindsun'ajtum Jesukristu mgunu'xudu es mmo'oyudu ja agujk'ajt jotkujk'ajtun.

Kunu'xun mudu Kрист

3 N'ok'awdajtum ja Dios, ja Nindsun'ajtum Jesukristu Tyeety, mat ko tu xymyo'oyum tugekyu kunu'xun di'ibu ijtp tsajpótum mat yu'ugyuujxm ko ti'igyu'u'n'ijtum mudu Nindsun'ajtum Jesukristu.

4 Jékyup maq naty kyajnamu naxwíñudu kyojy, Dios tu naty xywyin'l^{ij}xum es xy'u'unk'ataq'anam ja'agyujxm ko n'ijtum ti'igyu'u mat ja Kristu, es du'an n'ijtum maq Dios wa'qts es kyajpu nbojpu'ajtum.

5 Mat ja tsojkangyujxm oj xytyuknibujtám extu jékyup, es xy'axájum éxtumu 'yu'unguty mat yu'ugyuujxmu Jesukristu.

6 Paaty mudu tyaqdu, du'uñum n'awdajtum ja Dios mat ja mej may'ajtun di'ibu xytyu'unum mat ja'agyujxm ja 'yU'unk Jesús, di'ibu jyantsytsyejpy.

7 Mat ko Dios xytsyojkum ni'igu, paaty oj xyajtsókum ja'agyujxm ko 'ye'ky ja Jesukristu, es du'an tme'xy ja nbojpu'ajtum,

8 es du'un ja Dios xytyuk'nijáwaduts yu tsyojkan jantsy muj, kots tu xymyo'oydyu tugekyu wijy'ajtan esu jaygyujkan,

9 es tu xytyuknijáwaduts di'ibu ijty kyayajnijáwu di'ibu yu'u tsyejpy, es tu ttuknibujtaagu nwinma'añóty di'ibu yu'u tyunaampy.

10 Yu'u du'un di'ibu tyuknibujtáku ko Kristu t'ana'amat tugekyu di'ibu ijtp tsajpótm es di'ibáty ijtp naxwiíñ. Dios yu'u du'un tyuknibujtáku es yajkuydyúnat ko tpaaqdut ja tiempu.

11 Ja'agyujxm ko ti'igyu n'ijtam mudu Kristu, paqaty ja Dios oj xywyin'ijxam jékyup es tpujtáky es n'ijtam ja'a munt, di'ibu tyiimpy tugekyu éxtam t'ojyyawu.

12 Du'un ttuuñ ko uudsaty, di'ibu jawyiin ja Kristu myubujktu, njiky'att wi'ixu Dios awdaty 'yítat ko tmudaty ja muj'ajtan.

13 Nandu'un ja Dios ttuuñ mat miidsaty. Ko miits xymyudoodu ja oybyu ayuk di'ibu ñimadyakypy ja nitsokan, pes net xymyubujktu ja Kristu, es ja Dios m'axájudut éxtam jya'ay es mmooyudu miidsaty ja Espíritu Santau di'ibu naty tu twanda'aky.

14 Es mat ko Dios mmooyudu ja Espíritu Santau, yu'u munt ya'ixy ko miits mja'a'yuajtudup ja Dios. Pes ja Espíritu Santau yu'u du'un éxtam tu'ugu*u* ijkwu'umun jawyiimbu, es du'un tyudyuku ko Dios tkuydyuna'añ di'ibáty tu twanda'aky, es du'un awdaty 'yítat ko du'uñum tmudaty ja muj'ajtan.

Paablu kyajxta'aky es tja'aygyuda'aky ja Dios

15 Paat� kots oj nnijawu ko miits tu xy'axájudu ja Kristu es ko xytsyoktu ja di'ibátyu Dios jya'ay'ajtypy,

16 du'utnmts nja'aygyada'aky ja Dios miitskyejxmuty, njamyejtsypyuts miits kots ngajxta'aky.

17 N'amdeebyuts ja Nwindsan'ajtan Jesukristu Dyios, ja Dios Teety di'ibu ni'igu ma'ajtan myudajtypy, es mmo'oyadut ja Espíritu Santo di'ibu yajkypy ja wiy'ajtan esa ja'ay dyajtuknijawat ja tay'ajtan, du'un miits ni'igu oy xy'ixy'attut ja Dios Teety.

18 N'amdeebyuts ja Dios nandu'un es tkujaj tkudu'xut ya mjot mwinma'añuty, es mduknijawadut di'ibu dun mbátudup ko yu'u tu mwówadu es mja'ay'ata'añudu. Wa'an mduknijawadu ja kumaañu mājpua es oy di'ibu Dios pyujke'kypy mat ja di'ibáty 'yaxájudu ja Jesús.

19 Wa'an yu'mu mdukjaygyúkudu ko yu Diosu myuk'ajtan kyaj tmudaty ja kyugujxan, ja'a ko yu'ya jajtiimpy tugekyu tyadu muk'ajtan ma'udsajtan ko nmubujkum ja Jesukristu,

20 es nan ja'ayumu tada muk'ajtan di'ibu ya'ijxu ko Jesukristu dyajjikupyeyky jatugok es dyajnaxwe'tsy 'yaga'añdsyoo tsajpótum.

21 Dios pyujták ja Jesús es tniWindsan'átut tugekyu yu muk'ajtan, kutujkuun esa madakun, es ja Jesús du'un 'yana'amut kyaj jyatyimtyámyuty, nandu'un winu xuu winu tiempu.

22 Pes du'un ja Dios tmooy ja kyutujkuun ja Kristu ma' tugekyu di'ibu ijtp oymyaaty, es nandu'un tpajtaky ja Kristu es tnigopk'átut ja mabujkpajtaky.

23 N'okpuitákum ko ya Kristu də'ün éxtum ja kubajk di'ibu wyijts'ye'epy ja nini'x, es də'ün ja mubujkputujk éxtum ja nini'x. Myudajtypy ja Kristu nidukekyu ja mubujkputujk es ijtp matugekyu it lugaar.

2

Dios myay'ajtungyujxm ja'ay ñitse'eky

1 Də'ün miidsudyu naty éxtum o'kpatty mat yu'ugyujxm ko kyaj ja Dios xymyu'mudoodu es mbojputuundu,

2 xypyaduundu naxwíñadu ja'ayu wyinma'añaty es xypyanyjxtu ñə'u tyu'u ja mäjku'u di'ibu 'yane'empty nidukekyu di'ibu kyajpyam tmumudoy ja Dios.

3 Nidukekyu udsajtam nandu'ün təuyap njiky'ajtam extum taadaty, es oj njiky'ajtam extum jyuanandu ja ngu'um winma'añ es ndu'unum di'ibu tsyojktup ja nnini'x'ajt ngubajk'ajtam. Nja"ami'in nja"ajajtam es xyñitujkum ya tuydyu'unen di'ibu Dios yajkypy, ti'igyu mudu taadaty.

4 Per ja Dios jyantsymyudajtypy ja muj pa"ayo'on es nügooo oj xyjantsytsyojkum,

5 paaty, oyu naty nja'ijtumbu éxtum o'kpuy mat yu'ugyujxm nbojpu'ajtam, xymyo'oyum ja njiky'ajtam'ajtam ti'igyu mat ja Kristu. Pes mat ja tsyojku'ngyujxm esu pya"ayo'on ja Dios tu myajnitso'ogudu.

6 Es ko n'axáju'm ja Kristu éxtum nYajnitsokpu'ajtam, Dios pyajtakypy éxtum

xyajjikupyujkum ti'igyə mət ja Kristə es xya'ijtam
mət tsajpótam.

7 Tyaađə ttuuñ es dya'íxyüty winə xəə winə
tiempə ko nəgoo xyjantsytsyojkum mət ko dyaky
ja 'yoyjyot mət yə'ugyujxmə Jesukristə.

8 Ja'a ko Dios may'ajtan mdu'unxədə, pəqəty
mnits'o'okta məbəjkəngyujxm, kyaj ja'agyujax
di'ibə mduundə o mwinməqaydyə, Dios
namay'ajtəngyujxmə' də'ən.

9 Pəqəty kyaj ni wi'ix tsoo mbəqət ngaməj
ngapátum, mət ko ja nitsokən kyaj nmədajtam
ja'agyujax ko tii udsajtam ndu'unəm, yə'ə taadə
ñayajkypy ja Dios.

10 Mət ko Dios yə'ə də'ən oj xyajkójum es yə'ə
də'ən tyuknibəjtákə ko udsajtam, ti'igyə mət ja
Kristə, njiky'ajtam tu'ugə jiky'ajtan ja oybyə, də'ən
éxtəmu Dios tə xytyuknibəjtákum.

Agujk'ajt jotkujk'ajtən Kristəkyujxm

11 Miits pánəty kyaj 'yisraelítəty, "kyaj tsíkyüty"
mdíjədə púnəty naydyíjədəp "tsíkyüty", pánəty ya-
jtsujktəp waanə mə ja yedyujk'ajtan*.

12 Jamyatstə ko təuyəp mga'ijttə Kristə mət,
kyaj 'yity mbəqədədə ja kajxy'átypu ko Dios
ja wəndakən dyajwe'emy mədə israelítəty.
Də'ən ijty miidsəty yə naxwiiñ, kyaj ijty ja Dios
xy'ixy'attə es ni ti ijty xykyajəjp'íxtə.

13 Miidsəty di'ibə naty məjagam'ajttəp ja Dios,
tyam m'littə ti'igyə mədə Jesukristə; ja Kristə, mət
ja ñe'pyñgyujxm tə myajmínədə wingón mə Dios.

14 Kristə yə'ə də'ən yajti'igyə di'ibə israelitə es
di'ibə kyaj 'yisraelítəty, es də'ən tyam n'iijtam tuk

---

* **2:11** Ix Lukas 1:59.

kajpn je'eyu. Mat ja kyu'um nini'x Kristu yajjugák ja naymyudsip'ajtuk di'ibu naty nmudajtum.

15 Kristu yajkugujxu tugekyu ja israelitu'yana'amun es ja kyubojkun. Du'un ttuuñ es ja majtsk naxpu ja'ayut tyi'igut mat yu'u ku'um, es du'un dyajxeemy ja naymyudsip'ajtuk.

16 Mat ko Kristu 'ye'ky kruuzkujxy, ja'a oj dyajkéxy dyajnáxy ja tsip, es dyajnaymyu'oybyujku'du di'ibu israelítuty es di'ibu kyaj 'yisraelítuty.

17 Du'un ja Kristu dyajmiiñu tyadu oybyu ayuk ma yu ti'igy'ajtan ma miidsaty di'ibu naty mäjagam'ajttap ja Dios, es nandu'un uudsaty, israelítuty di'ibu ijttabu naty wingón ma ja Dios.

18 Es tyam nidugekyu udsajtam, du'un éxtum di'ibu kyaj 'yisraelítuty es di'ibu israelitu, nmudajtum ja Espíritu Santa es mbaat njo'omum Dios Teety wyindum mat ko n'ijtam ti'igyu mada Kristu.

19 Pes mat yu'u tyam miits mganakyjyagam'ittu ma Dios, ti'igyu m'ittu mat ja Diosu jya'ayutu éxtum púnu'tu tshnaaydyup tuk juun tuk tujk.

20 Du'un miidsaty éxtum tu'ugu tujk di'ibu yajpojtsu'kp ma yu apóstulu'tu esu Diosu kyugajxpu ñikujxmatty, du'un yu'ujatty éxtum ja potsy'ujxun, es ja Jesukristu yu'u du'un éxtum ja muj tsaa di'ibu myajts'ijittaapy tugekyu ja potsy.

21 Pesu Jesukristu yu'u du'un di'ibu myudunaapy ja potsy extu ko ja potsy 'yabátut tu'ugu tujk di'ibu wa'ats es ma ja Dios tsyuanu.

22 Paatty mbaat njuna'anum es n'okpuijtakum tu'ugu ijxpajtan. Ko miits m'ittu ti'igyu mat ja Kristu, du'un miidsaty éxtum ja tsaa di'ibu ja Kristu

yajtiimpy mä ja təjk tkojy mä Dios tsyuuñu Espíritu
Santukyujxm.

3

Paablu tyuunk mä ja mubujkputujk

¹ Paqatykyujxm uj Paablu, n'ityuts tsimy mut yu'ugyujxmua Jesukristu, es xytyuk'oy'attut midusaty di'ibu kyaj 'yisraelítuty.

² Pes tay'ajtunuts njawu ko tu xymyudowdu ko Diósats ja may'ajtun xytyu'unxu esuts tu xytyuknipeky es miits n'awánuðut ja Diosu 'yayuk.

³ Dios ya'ijxu di'ibu tyuknibujtaku di'ibu ijty kyayajnijawu esa Diósats xytyuknija'ajuts uj, éxtam waanu tu n'awánuðu ya nekykyujxm,

⁴ es ko xykyajxtut, mbaqat xypyuktua kwentu kots uj nnijawu ja Kristu jya'a di'ibu ijty kyaj yajnijawu.

⁵ Es di'ibu ijty kyayajnijawu, naqamnem ja Espíritu Santo tu ttuk'ixtu ja Kristu 'yapóstuluuty esa kyugajxpusty.

⁶ Yu'u du'una tyaqadu: ko mut yu'ugyujxmua tadu oybyu ayuk ja ja'ay kyaj 'yisraelítuty di'ibáty 'yaxájudup ja Kristu, 'yaxájudup nandu'umbu ja kumaq'añ éxtam ja di'ibu israelítuty. Es mut nidugekyu di'ibu 'yaxájudup ja Kristu, Dios tu pyujta'agudu nandu'un éxtam tuk pedazu ja Kristu ñini'x, ja'a njunaq'anem ko Dios tu yajti'iguyu mut ja Kristu. Paqat nandu'ün yajwa'xtup mut ja israelítuty ja kumaq'añ di'ibu Dios wyandak mut ja Kristu.

⁷ Diósats xytyuk'ana'am esuts ngajxwa'xuadu tyadu oybyu ayuk, es xymyooyuts ja madakuñ esuts ndúnut.

8 Es óyats uj ni ti ngatsoo'ajtpu mat optyim pánaty di'ibu pyanuxtup ja Kristu, Diósuts ta xytyukkudakut esuts ngajxwa'xut ma yu di'ibu kyaj 'yisraelítuty, ja di'ibu ni pán mbaat tkanija'adya'ay.

9 Diósuts xytyuknija'adup es ndukjaygyúkuduts wa'ats nidugékyuty ja ja'ayadyu tada di'ibu ijty kyayajnjáwu, di'ibu myudajtypy pujke'eky ma naty kyajnum kyojy ja naxwíñudu, es extu tyam yajnija'adsyooñ.

10 Es ko Dios d'uun ttuuñ, mbaat mabujkpatajkkyuixm tnijáwudu pánaty myudajttup ja madakun es ja kutujkun tsajpótum, ko Dios myudajtypy mayñax ja wijy'ajtun ma tugekyu di'ibu ijtp.

11 Du'un ja Dios tkuydyuuñ ma yu Nindsun'ajtam Jesukristu, di'ibu naty tu ttuknibujtaagu ma naty kyajnumu naxwíñudu kyojy.

12 Ja'a ko nmabujkum ja Jesukristu es xyja'ay'ajtam, mbaat nmwingo'onum ja Dios amumdu'uk jot.

13 Nmuu'xtáktup es kudiibu miits mdsipka'axtat mat kots uj yam n'ayoy ja'agyuxm kots ngajxwa'xy ja oybyu ayuk ma yu di'ibu kyaj 'yisraelítuty. Mbátudup miidsuty es mjotkujk'attut, ja'a kots uj n'ayoy es oy mwu'umdu mdu Dios.

Kristu tsyojkuñ

14 Paadyuts nnaygyoxtunaaydya'agyuty Dios Teety wyinduuuy,

15 di'ibu yajkoj tugekyu di'ibu ijtp tsajpótum es naxwiiñ.

16 N'amdeebyats ja Dios Teety es mat ja muj'ajtun di'ibu ni'igu myudajtypy, es Jya'ajungyujxm mmo'oyadut ja muk'ajtun,

17 es mat ko miidsuty tu xy'axajudu ja Kristu éxtam Yajnitsókp, n'amdeebyats es ja Kristu 'yítut winu xuu winu tiempa mjodoty winma'añótyaty. Du'un miits xymyudáttut ja tsojkun, éxtam ti tukijipu 'yity, kyaj yi'xy.

18 N'amdeepy nbujktseebyats es miidsuty, ti'igy u myuhyty es kyaj mbaat xyñijawadu di'ibu du'un yeñ, wooñ, kujxm es kük ja Kristu tsojkun,

19 es xyñijawadut tadt tsojkun, di'ibu byeen ni'igu myuhyty es kyaj mbaat njaygyujkutya'ayum, es du'un Dios kexy ka'pxy jiky'attut ma miidsuty.

20 Ja Dios, di'ibu myudajtypy ja muk'ajtun es ttúnut waanu ni'igu kudiinam di'ibu udsajtam n'amdo'om es nwinma'ayum, du'un ttúnut mat ja myuk'ajtun di'ibu tuump ma udsajtam.

21 Wa'an ja'a mabujkpatujkkyujxm esu Kristu Jesuskyujxm 'yity mujjawu janujx najtsnujxu es winu xuu winu tiempa. Wa'an du'unatty.

4

Ti'igy u nnayaya'ijtam Espíritu Santukyujxm

1 Kom uj tsimyjya'ay'ajtpats mat yu'ugyujxm kots nmudúñ ja Nindsan'ajtam, uj nmunu'xtaktupts miits es mjiky'attut éxtam ja Dios ttseky, mat ko Dios tu myáxudu es mjiky'attut du'un.

2 Tuda'aky'attu es oyjya'ay'attu, es mudattu ma'xtujkun mat ja wiinkpatty. Naybyudákuðu nixim niyam mat ja oyjyotkyujxm.

3 Уxta'aydyu es xymyadáttat ja ti'igyu'ajtan di'ibu ja Espíritu Santu yajkypy, es jiky'attu jotkujk nixim niyam.

4 Ti'igyuu nnini'x'ajtum madu Kristu es ti'igyuu je'eyu yu Espíritu Santu, du'un éxtum ti'igyuu ja awijx jujp'ijxan di'ibu Dios xytyukniwo'om,

5 ti'igyuu Nindsan'ajtum, ti'igyuu nabajtan, ti'igyuu mabujkun, es

6 ti'igyuu Dios Teety di'ibu nWindsan'ajtum nidagekyu udsajtum es tyuñ ma nidagekyu udsajtum, es jyiky'aty ma udsajtum nidu'uk nidu'uk.

7 Tu Kristu xymyo'oyum nidu'uk nidu'uk ja madakan éxtum ttseky.

8 Paqaty jyuna'añ ja Diosu jyaaybyajtan: Ko pyatujku tsajpótm, tmanejxy di'ibu naty du'un éxtum tsyimyjya'ay, es tmooy ja madakan ja ja'ayaty.

9 Mbaqat nnayyajtu'um: “¿Ti 'yandijpyu tadau ayuk tsyajpajnuu?“ Pes ja'a xytyukjaygyujkum ko jawyiinu naty tu kyuda'aky.

10 Es tadau di'ibu kudak, yu'u nandu'an di'ibu óknum patejku tim kxjm jam tsajpótm es 'yítat ma tagekyu di'ibu ijtp.

11 Kristu ku'um di'ibu myooyu tyadu madakan yu tyadu ja'ayaty, tmooy naqak es 'yapostolu'áttat, wiinkpuu di'ibu kyajxwa'xtep ja Diosu 'yayuk, wiinkpuu di'ibu ñu'umooy tyu'umooydyep ja ja'ayaty, wiinkpuu di'ibu ja mabujkputujk 'yijx'ijt kywentu'ajttep es dya'uxpuktau.

12 Du'an ttuuñ es Kristu t'uuxkujkudya'ayat nidagekyu ja Diosu jya'ayaty, es du'an yajxón tmadúnat di'ibu ti'igyuu ijttep mat ja Kristu,

13 es də'un udsajtam nwu'amum ti'igyu ma ja nmubujkun'ajtam es n*'ixy'ajt*am yajxón ja Diosu 'yU'unk, es nmayújum es nmudu'unam ja Dios éxtam ja Kristu ttuuñ.

14 Kyaj nnakyñaybyujtákm una'ku'ungun di'ibu janaqam jatsojk yajtugajtsypy ja wyinmaqañ mat ja wiinkpu uxpujkun. Pes di'ibu də'un tyuundup, də'un éxtam postu'agun di'ibu ja poj yajnujxup otyim maaty, mat ko ñayyákyuty esu tada andákuty tyuk'uxpákudut éxtam oy tsujpu di'ibu kyaj tyuy'ajtanuty.

15 Nik ni'igu udsajtam nnaydsyojkum nixim niyam, nmadyákm yu'uyu ja tuy'ajtan es nyaj'ya'kum ja nmubujkun'ajtam ko n*'ijt*am ti'igyu madu Kristu di'ibu ijtp éxtam ja nini'xu kyabajk.

16 Kristukyujxm ñaybyudukudu ja mubujkptujk es ti'igyu 'yittu éxtam tu'uk amuum nini'x; es ko ja mubujkptujk tyundu di'ibu oy, net myujpujta'ugudu mubujkngyujxm es dyajmujtukudu ja naydsyoku.

Jembyu jiky'ajtun ko Kristu muut n'ijt*um*

17 Nduk'uxpaktu es nduk'ana'amdu es oy xykyuydyundut di'ibu yam n'anmaqaydyup. Kyaj xyñakypyanujxtet ja kyostúmbruty es ja wyinmaqañudyu taaduty di'ibu kyajpu Dios tmaduñ, mat ko ni ti tkatsooty tada di'ibu jaayum tyuundup.

18 Di'ibáty kuydyu'unxundup kubi'its ku'ook yu tada winmaqañuty, tada ja'ayuty nugoo 'yokjantsykyujuun'áty'ajnudu, kyaj kyajxyjyaygyúkudu es kyaj ttuktukudu tada jiky'ajtan di'ibu Dios yajkypy,

19 nägoo 'yokjantsytsyo^dyu'unduk'ajnädä es otyiity t'aduunwinnáxtä, ttundä otyim tiity di'ibä kyaj 'yóyäty, es kyaj ñay'aguwítsäty.

20 Per ja Kristä kyaj mduk'uxpujkädä es dä'an mjiky'áttä,

21 pes miits mmädoodä di'ibä yä'u tyuk'uxpujk, es dä'an xyjaygyujkädä wi'ixä dä'an ja tuy'ajtän ma Jesüs.

22 Päaty, éxtäm ja ja'ay ñayñijéñäty es tnasjäbipä wyitä pu'utypyä o di'ibä kyaj ñakytyúñ, mastu'uttä miidsäty wi'ix tä mjiky'attä mädu m'axäk adsojkänäty di'ibä mnaydyukwin'u'unädä, pes myajtägooyänäbä natyä m'axäk kostumbä.

23 Nayyákädä es ja Dios mmo'oyädät ja jembyä jot winma'añ,

24 es éxtäm ja ja'ay ko tsyiida'ay es ttuktäku ja wyitä jembyä es wa'ats, nandu'an padu'udäkädä ja jembyä jiky'ajtän di'ibä Dios yajkoj ko ñayyajnikojtútä, es ya'íxädä yä jembyä jiky'ajtän ja'agyujxm ko mjiky'attä wa'ats es tuy'ajtän mäat.

25 Katä mnaky'anda'aktä, nik madya'aktä tuy'ajtän nixim niyam, mat ko nidägekyä nyajti'igyuäm, éxtäm mbaat njäna'anäm tu'uk je'eyä nini'x di'ibä Kristä ñigäbajk'ajtypy.

26 Pän myajjot'ambäjkädäp, éxkuäm mat yä'u mbekykyäa. Katä xänaxy m'ákädä.

27 Katä xylyugaäarmo'oy yä mujku'ugópk es mmämada'agädät.

28 Di'ibä ma'tsp, kyaj 'yokma'tsnät, wa'an oy ttuñ es tmädátät tii es tpudäkät di'ibä jam tagoy'ajtxädäp.

29 Kath mgo'oy'áw mgo'oygyajxth, je'eyh kajxmadya'akth di'ibh yajmhjwiin yajkajaajup ja myhbujkhn pánhty myhdoodup, es ttuk'oy'áth.

30 Kyaj xyajmáy xyajtajth ja Diosh 'yEspíritu Santh, pes ja Dios tu tƿ̄jta'aky mha miidshty éxtumh syeyh es m'ijxwh'umhdat éxtum mja'a'áthdu, es du'un myajtu'ukmujkth'ayhdat nidhgekyh di'ibáty jya'a'ajtypy mha naty mmo'oya^qanhda tukmukh ja nitsokhn.

31 Yajjuga'akth thgekyh m'akuh, thgekyh mjotma'thn, thgekyh mni'o'on es thgekyh optyim di'ibhdyh axhk'ajthn.

32 Oyjya'ay'átth es naymyhma'xtúkhdu nixim niyam. Naybyojkphma'xhdu nixim niyam, du'un éxtum ja Dios oj mbojphma'xhdu miits mht yh'ugyhjxm ja Kristh.

5

Wi'ix jiky'átth ja Diosh 'yu'unghty

1 Mht ko miits m'u'unk'áthdu Dios, jiky'atth éxtum yh'u ttseky.

2 Naydsyókhdu nixim niyam, du'un éxtum ja Kristh oj xytsyojkhm es ñayyajku udsajthmgyhjxm éxtum tu'ugh borreegu'unk yaj'yáky windsh'khn ma Dios, es mht yh'u xyajpojphnithgo'oyhm.

3 Ja'a ko miidshty ja Dios mja'ay'átuh, éxkhm ko pán mnimadya'aghdu tuy'ajthn ko ta miidshty nidu'uk di'ibh mh'induundup, o wiingátypyh axhk'ajthn, o ko miits m'adsojkthp.

4 Kath mgo'oygyajxth o mguyxyi'ikth axhk, ni'igh mbaqadhdu Dios xy'awdatth es xyja'aygyhda'akth miidshty, mht ko tu

mdukniwa'adsudh es kyaj mdu'un'áttu éxtumh
tyadu tugekyu peky.

⁵ Mut ko miidshty byeen yajxón xyñijáwudu
ko di'ibu mu'induump, di'ibu axukpu tyiimpy o
di'ibu meeñ'adsojkp (ja'a ko meeñ'adsojk, du'un
yu'u éxtum ya"awdaty di'ibu kyaj Dyióshty), kyaj
pyaadyhty 'yíttumq yajkutúktu ja Kristu es ja Dios.

⁶ Paqaty éxkum ko pun mwin'unuudu mut
ja lyoku winma'añ, jyuna'qunat ko Dios kyaj
tyukkumhdowa'añ mut ko ndu'unumh tyadu
axuk'ajtun, pes yu'ugyujxmh tyadu axuk'ajtun Dios
tyukkumhdowaampy jantsy tsqatsy nidugekyu
di'ibu kyaj myumudóyhty.

⁷ Paqaty katu muut mda'anmíky mwq'kmíky muudu
tyadu du'uumbu ja'ayhty.

⁸ Nandu'an miits m'ijttu kubi'its ku'ook, per mut
ko m'ittu ti'igyu muudu Nindsun'ajtum, m'ijttup
tyam mq ja jajun. Jiky'attu éxtumh punhty
yo'oydyup mq ja jajun,

⁹ pes punhty yo'oydyup mq ja jajun, oyjya'ayhty
yu'u, wa'ats es tuy'ajtun jyiky'attu.

¹⁰ Naybyayo'oydyu es miits mjiky'áttu éxtum ja
Dios ttseky.

¹¹ Katu xytyundu di'ibu kyaj tyuñ, di'ibu
tyuundup punhty ja Kristu kyaj tmubuktu, ja'a
mdúndup wi'ix xyajniguxh'uktu ko kyaj 'yóyhty
di'ibu yu'u tyuundup.

¹² Pes extu tsoydyu'unum nmadyákum di'ibu
yu'uujuty tyuundup ayu'udsyu;

¹³ per pun yajnide'xypy tii ja jajun, ja'a xy-
tyuk'ijxum wi'ix yu'u,

¹⁴ ja'a ko ja jajun tugekyu dyajniguxh'kta'ay.

Paaaty jyuna'andu:
 Jotwij, mij di'ibu maap,
 pudu'uk, katu m'ity éxtumu o'kpu,
 es ja Kristu mgudu'x mgujájudu.

15 Paaty nduknipuktu miits ko mnayjyuwijtsambítudup. Katu mjiky'attu éxtumu kujuunuty; ittu éxtumu di'ibu wiji kejy.

16 Tundu miidsuty byeen maanum naty m'awqadsudut, mut ko 'yaxuuguty yu tiempu.

17 Katu miits mjumbittu kujuun. Jaygyúkudu wi'ixu Nindsun'ajtum ttseky es njiky'ajtum.

18 Katu mmuuuktu, mut ko taadu myajtugooyudup, nik oy ko mdu'umo'oyudut ja Espíritu Santu.

19 Nayyajxonda'agudu nixim niyam mut ja Salmu esu uy di'ibu muut ja Dios yajmujjáwu, yajnáxtu uy esu Salmu mwinma'añóty Nindsun'ajtum myuj'ajtungyujxm.

20 Du'uñum xyja'aygyuda'aktut ja Dios Teety mut tugekyu ja Nindsun'ajtum Jesukristu xyuugyujxm.

Wi'ix ja mubujkpuujk jyiky'áttut ma jyuan tyujk

21 Es mut ko nmay'ajt nwindsu'kum ja Kristu, nayjaygyúkudu nixim niyam.

22 Miits kasqadu toxytyujkuty, naygyubukudu es windsu'ugudup yu m'u'unk mña'ayutty, du'un éxtumxyup mnaydyukkudukudu ja Nindsun'ajtum.

23 Pes yu kasqadu yedyujk myudajtypy ja kutujkun mu yu ñudo'oxy du'un éxtum yu Kristu myudajtypy ja kutujkun mu yu mubujkpuujk, es éxtum tu'ugu nini'x ti'ligyu 'yity mut ja kyubajk, nandu'un ja mubujkpuujk 'yity mut ja Yajnitsóku.

24 Per kom ja məbəjkputjk naygyəbəjkdap mə ja Kristə, nandə'un ja kasəqdə toxytyəjk naygyubəjkdap mə ja 'yu'unk ña'ay.

25 Es miidsəty kasəqdə yedyəjkəty, mdsóktəp yə m'u'unk mnədo'oxyəty. Nandə'un jajtpə də'un ko ja Kristə ttsejky pánəty myəbəjktəp es ñayyaəjkə windsə'kən es yajnitso'ogədtə.

26 Də'un ttuuñ es xytyukmastútəm ja axək'ajtən, mət ko tu naty xyajwátsəm mət ja Diosə 'yayuk, də'un éxtəm mədi wə'ats nəu,

27 es də'un kə'um ñaydyukwinguwa'agədtə ja məbəjkputjk, məj'ajtən məut, wə'ats, ni kyaxoodsəty, ni di'ibə axək'ajtən tkamədaty.

28 Nandə'un nidəgekyə yedyəjkəty ttsóktə ja 'yu'unk ñədo'oxyəty éxtəm ñaydsyékyəty kə'um. Di'ibə tsyejpy ja ñədo'oxy, naydsyojkəbə də'un kə'um.

29 Ni na'qənəm pán tkamədsip'aty ja kyə'um nini'x, nik ni'igə tmo'oy ja jye'xypyéky es tkwentə'aty yajxón, də'un éxtəm ja Kristə ttuuñ mət uədsajtəm di'ibə ndu'ukmujkəm mət ja'a,

30 mət ko ndu'un'ajtəm éxtəm mbaat njəna'qənəm nan xyñini'x'ajtəm.

31 Pes ja Diosə jyaaybyajtən jyuna'añ: "Päaty ja yedyəjk 'yabekyə mə yə tyaqək tyeedyəty es 'yítəty yə'uyə mət ja ñədo'oxy, es də'un yə'ujəty 'yítəty ti'igəty éxtəm jyawə tu'uk."

32 Xytyuk'ijxəm yə'u wi'ix ni'igə tyimməjəty di'ibə ijty kyayajnijáwu. Ja'ats n'qəndijpy ja Kristə es ja jya'ayəty.

33 Yə'u də'un jəjp'ám es miits xytsóktət yə mnədo'oxy éxtəm mij kə'um, es yə kasəqdə toxytyəjk twindsə'ugədtə yə ña'ay.

6

¹ Miits u'unuk una'kuty, mamudowdu mdaak mdeety yajxón ja'agyujxm ko mja'a'ajtdap ja Nindsan'ajtm, mat ko tyqaadu du'un pyaadyuty.

² Ja jawyiimbu ana'aman ma Dios wandakan tpujtaky, du'un jyuna'añ: "Mwindsu'ugap ja mdaak mdeety

³ es ja Dios mmo'oyadat tu'ugu jiky'ajtan ja oybyu es yeñ ya naxwiññ."

⁴ Es miits u'unkteedyuty, katu nagoo xy'ooodu es xytyundu m'u'unguty éxtam je'eyu xyajjot'ambuka'ndu, jawwijsambíttu ni'ligu yajxón es tuk'ixtu wi'ixu du'un ja Kristu ttseky es njiky'ajtm.

⁵ Miits mmaduumbu mamudówdap ja mwindsan mwindájut ya naxwiññ. Tundu madu oy'aqaq oyjyot, éxtam jyawu xymyadúñ ja Kristu.

⁶ Madundu yajxón, kadii jaayu ko m'íxadu es oy mat mwad'umdat. Pes tundu miidsaty xonda'aky'aqaq xonda'akyjyot éxtamxyap xymyadundu Kristu, mat ko du'unu dan ttseky ja Dios.

⁷ Tundu tsuj yajxón, éxtam Nindsan'ajtm Jesukristu myaduumbu, es kadii extam ja'ayu myaduumbu.

⁸ Pes mnija'aqdap ko nidu'uk nidu'uk, oyyu'adyu maduumbuu windaj o windsan, 'yaxájap ma yu Nindsan'ajtm Jesukristu éxtam naty ja oybyu tu ttuññ.

⁹ Es miidsaty windsan windájut, nandu'an xytyúndu mat ja mduumbuty, es katu xy'adsu'uk xy'ajáwudu. Jamyatstu miidsaty ko yu Nindsan'ajtm Jesukristu di'ibu ijtp tsajpótm,

mniWindsan'ajtudap miidsaty ti'igya mat ja mduumbaty, es ya'u kyaj t'ixy pana d'a'un windsan windaj o pana da'un mduumbu, mada tuy'ajtan tpayo'oydya'ay tugekyu.

Di'ibu madsip'ajttap ja mabujkputy

10 Mugu'ugítaty, éxtam tim okpu ngajxwíjanuts n'anumudu ko mak mnaybyuja'agudat ti'igya'ajtangyuxxm ma Nindsan'ajtam, di'ibu ni'ig u mak'ajtan myudajtypy.

11 Extamu soldaadaty ñayxyóxudu mat ja pujxn éxtamu wit es ñaygyuwajanudat ma ñejxy tsiptu-umbu, nayxyóxudu miidsaty mat di'ibu Dios myeepy ja jya'ayaty, es da'un mbaat xymyamada'aktu di'ibu mat ja mäjku'ugópk mwin'uh'una'anadu.

12 Mat ko ya nmadsip'ajtam, kyaj ya'u jya'ayaty. Di'ibu udsajtam nmamada'aga'anum, ya'u taadu nidugékyudyu mäjku'u es ka'oybyu di'ibu ana'amdu es yajkutujktap kubi'its ku'ook ya naxwiiñ es pánaty jam tsajpótum di'ibu kyaj tmamadowdu Dios.

13 Paaty, éxtam tu'ugu soldaadu ta'tspéky ñaybyuja'agyaty, nandu'un miits ta'tspéky mnaybyuja'agudat mat tugekyu di'ibu Dios yajkypy, es da'un xymyamada'aktat miidsaty ko ja mäjku'u määt mdsiptündat ko naty myiñ ja ayo'onxuu. Es ko naty tu xyajkáxtu miits ja mdsiptu'unanaty, nayya'ítadu amumdu'uk jot ma Dios.

14 Pes da'hñum da'un mnayya'ítudat. Tim jawyiin, pujta'aktu ja tuy'ajtan éxtamu mwáanen, es net xypyuja'aktat ja mwa'ats jiky'ajtan

éxtamu mgaaatsywyuunan, es yu'at muut
mnayguwq'auudat;

15 es naygyu'ugudu mat ja ayuk esu
xykyajxwa'xtut ja ayuk di'ibu yajmiimp ja
jotkujk'ajtun,

16 es éxtamu soldaqadu tmudaty ja 'yeskuudu,
mabuktu miidsuty ja Jesukristu, mat ko mudu tadu
mabujkun mbaqat xya"aduktu ja juundi'pxn di'ibu
ja ka'oybyu nasmajtsup ma miidsuty.

17 Es éxtamu soldaqadu tpujta'aky ja pyujxngup
es dyajtse'egyu kyubajk, pujta'aktu miidsuty ja
nitsokun, es yajtundu ja Diosu 'yayuk éxtam ja
espaadu di'ibu ja Espíritu Santu yajkypy.

18 Katu xymyastu'uttu ja kajxtákun; du'uñum
amdow pujktsówdu ja Dios éxtam ja Espíritu
Santu mnu'amo'oy mdu'umo'oyuduu. Nayya'ítuduu
wijy kejy, katu mmudsipka'axtu, es ninu'xta'aktu
nidugekyu Diosu jya'ayuty.

19 Xyñigajxtaaguduts uj nandu'vn, esudsu
Dios xypydukat es ngajxuduts, es mak aa
mak jot nya'uxpákuduu wq'atsti'kn di'ibu ijty
kyayajnjijawu, du'un éxtam ja oybyu ayuk jyuna'añ.

20 Tyaqadu du'un di'ibudsu Dios xytyuk'ana'am
esuts ndunat, es tyámus ngutsimdsyuun mat
kodsuu tyaqadu nduñ. Kajxta'aktu esu Diósuts
xymyujaamo'oyu esuts uj ngajxtudaagudut ni
nu'un tsu'k ja'ajun, du'un éxtam pyaadyuty ngajxut.

Kajxpo'xun

21 Yu nmugu'uk'ajtam Tíkiku, di'ibu
ni'igu ndsojkum es di'ibuts uj tyam oy
xypydujkup mat ja Nindsun'ajtamu tyuunk, yu'u

mdukmmadya'agdp pn wi'ixts uj tyam n'ity
es pn wi'ixts uj tyam nduñ.

22 Paaty miits nduknigaxt es
mdukmmadya'agdt pn wi'ixts uudstty tyam
n'ity, es mjotkujkdt.

23 Wa'an ja Dios, ya nDeety'ajtm, esa
Nindsn'ajtm Jesukristt, tmo'oyadt ja ti'igya'át,
ja naydsyokt es ja mabujkn, nidagekyt
ja nmagu'uk'ajtm di'ibt pyanajxtp ja
Nindsn'ajtm,

24 esa Dios kunu'xadp nidagekyt di'ibt
'yawdajttp ja Nindsn'ajtm Jesukristt
amumdu'uk jot wina xau wina tiempt.

**Ja jembya kajxy'átypyua madaa
Jesukristakyajxm: El Nuevo Testamento de
nuestro Señor Jesucristo en el mixe de
Juquila
New Testament in Mixe, Juquila (MX:mxq:Mixe,
Juquila)**

copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mixe, Juquila

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mixe, Juquila [mxq], Mexico

Copyright Information

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mixe, Juquila

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

0c492fbf-e19b-5f77-b2cc-07da5aab0305